

Eén norm voor natuurgras is al een stevige uitdaging, maar draagvlak en handhaving, is pas echt moeilijk

Moeten we niet eens ernst maken met één Norm Natuurgras Sport?

In ons kikkerlandje is bijna alles genormeerd, gecertificeerd, gekeurd en gereguleerd. Een uitzondering op die Nederlandse regeldrift vormen onze natuurgrasvelden. Nederland heeft de beschikking over fantastische natuurgrasvelden, maar zeker niet altijd en zeker niet overal.

Auteur: Hein van Iersel

Daarom is de vraag gerechtvaardigd: moeten we niet eens ernst maken met één overkoepelende Norm Natuurgras Sport? Deze norm zou als doel kunnen hebben om velden naar een hoger niveau te brengen, maar zou ook de verwachtingen die mensen van natuurgras hebben beter kunnen managen. Een natuurgrasveld gaat nu eenmaal geen 500 uur mee, hoe graag we dat ook zouden willen en hoe sensationeel de ontwikkelingen in graszaad ook zijn. Het zou mooi zijn als alle velden in Nederland er 365 dagen per jaar op topniveau bij liggen, maar dat is waarschijnlijk niet reëel en kan in ieder geval niet de ambitie zijn van een nieuwe norm. Een norm geeft het minimumniveau aan. Niet meer, maar ook niet minder. Rondom dit thema organiseerde vakblad Fieldmanager een expertpanel bij de KNVB in Zeist. De discussie rondom deze Norm Natuurgras is bijna zo oud als Methusalem; op zich weinig aanleiding om dit expertpanel te organiseren. Een directe aanleiding wordt wel gevormd door

signalen dat de KNVB en NOC*NSF weer voortgang willen maken met de doorontwikkeling van de bestaande normen. Want dat vergeten we weleens: er zijn normen, alleen worden ze niet toegepast en zijn ze bij veel fieldmanagers zelfs amper bekend. In de jaren tachtig zijn door de afdeling Sportaccommodaties van NOC*NSF en Isa Sport normen ontwikkeld voor de aanleg van natuurgrasvelden. Deze normen werden bediscussieerd in Werkgroep 3 (WG-3); ze omvatten enerzijds een algemene norm en anderzijds een aantal bedrijfsgebonden normen. Bedrijven konden zich daarbij aansluiten via zogenaamde keurmerkcontracten. Dat hield in dat ze het recht hadden om velden aan te leggen, maar dat ze ook het risico namen dat deze velden werden afgekeurd. Vooral onder aannemers bestond daartegen veel weerstand. Volgens Ties Joosten was dit de echte reden waarom de aannemers massaal uit het overleg stapten en daarna de BSNC oprichtten. Een van hun eerste handelingen was het afschaffen van de norm, of

Vakblad Fieldmanager stuurde in de zomer van 2016 een enquête naar de lezers van de Fieldmanager-nieuwsbrief, met daarin een aantal vragen over het onderwerp 'een norm voor natuurgras'. In totaal reageerden 159 lezers. Dit waren de resultaten.

DE VOLGENDE ZAKEN WERDEN BEDISCUSSIEERD TIJDENS HET EXPERTPANEL:

- Is het een goed idee om één bindende Norm Natuurgras Sport te ontwikkelen?
- Is het mogelijk om zo'n norm te ontwikkelen?
- Wie zou de leiding moeten nemen bij de ontwikkeling van zo'n norm? En wie dwingt deze af?
- Welke zaken moeten worden opgenomen in een norm voor natuurgrasvelden (sporttechnische zaken, materiaaltechnische zaken) en waarom?

8 min. leestijd

**HET EXPERTPANEL EÉN NORM
NATUURGRAS SPORT WERD GEHOUDEN
OP 18 AUGUSTUS BIJ DE KNVB IN ZEIST EN
BIJGEWOOND DOOR:**

- Jaap Nieuwenhuis - B.A.S. Begeleiding en Advies Sportterreinen
- John Ariëns- Kiwa Isa
- Patrick Balemans - KNVB
- Peter de Bruijn - DLF
- Piet Kranendonk - ASC Sports & Water
- Ties Joosten - Kiwa Isa
- Hein van Iersel - Vakblad Fieldmanager

Bakemans sluit zich daarbij aan en meldt zelfs opgewekt dat het wat hem betreft niet al te lang hoeft te duren: maximaal anderhalf jaar, naar zijn schatting

(Nederlands Normalisatie-Instituut). Dit instituut ontwikkelt normen op allerlei gebieden door middel van een model van bijna totale democratie. Volgens Kranendonk – maar Balemans sluit zich daar meteen bij aan – heeft dat geleid dat tot een oeverloos babbelend vergadercircuitje, waar mensen vooral bij elkaar komen om niets te missen, maar waar nooit enig noemenswaardig resultaat uit zal komen. Joosten stelt het keihard: ‘Als je als

werkgroep na twaalf jaar niks hebt bereikt, kun je alleen maar concluderen dat je moet opstappen.’ Balemans is iets diplomatieker in zijn bewoordingen, maar meldt wel dat Werkgroep 3 voortaan direct zal worden aangestuurd door NOC*NSF en daarmee hopelijk wat slagvaardiger zal worden. Daarentegen lijkt Balemans terdege te beseffen dat inspraak van de sector cruciaal is: ‘Het is niet zo moeilijk om als NOC*NSF eenzijdig een norm af

Piet Kranendonk

beter gezegd het afwaarderen van de norm tot niet-bindende richtlijnen. Kiwa Isa Sport heeft het volgens directeur Joosten een paar jaar geleden nog een keer geprobeerd, door het ontwikkelen van een beoordelingsrichtlijn (BRL) voor natuurgras. Ook dit initiatief liep dood op de onwil van de BSNC en de aannemers om hierin te investeren, zegt Joosten. Hoe het ook zij, het is niet zo dat er niets is op het gebied van normen voor natuurgras. Wel lijken alle aanwezige experts het erover eens dat alle dynamiek en ontwikkelingen op dit gebied lijken te zijn verdwenen. Nieuwenhuis, bijvoorbeeld, zit in de commissie Gras van de BSNC en erkent meteen dat het daar niet echt hard gaat. Maar ook Werkgroep 3 laat weinig tot geen voortgang zien. Balemans van de KNVB verklaart dat voor een deel uit de gekozen organisatievorm van Werkgroep 3. Deze wordt organisatorisch begeleid door het Nen

Jaap Nieuwenhuis

Peter de Bruijn

te dwingen, maar dat werkt niet. Je krijgt dan veel weerstand en dan gebeurt er nog niets.'

Zelf schuld

Patrick Balemans van de KNVB is eerlijk genoeg om de schuld voor het ontbreken van een bindende Norm Natuurgas mede op het conto van de KNVB te schrijven. Er is vanuit de KNVB de afgelopen jaren veel aandacht gegaan naar kunstgras en wat minder naar natuurgras. Impliciet geeft Balemans daarmee aan dat hij dit wil veranderen en een einde wil maken aan de eeuwige discussie of een veld nu wel of niet een goed veld is. Bij kunstgras is dat makkelijk vast te stellen, omdat een civiel-

technische installatie nu eenmaal veel constanter van kwaliteit is. Stroefheid, hardheid en balstuit zullen in de winter hetzelfde zijn als in de zomer. Bij natuurgras is dat principieel anders. Ieder moment van het jaar hebben deze velden andere eigenschappen. De aanwezige experts zijn optimistisch en verwachten dat de bestaande richtlijnen desondanks kunnen worden doorontwikkeld tot één bindende norm. Het enige wat moet worden gedaan, is bepaalde bandbreedtes afspreken. Voor schokabsorptie ligt die bijvoorbeeld tussen de 40 en 75 procent. Dat wil overigens niet zeggen dat dit appeltje-eitje gaat worden. Vooral Kranendonk is kritisch. 'Alles moet goed bediscussieerd worden.

En van daaruit dienen aanscherpingen te worden gemaakt, om een norm op te stellen die door de markt wordt gedragen en een goede kwaliteit borgt.'

Poen

Ook Peter de Bruijn van kweekbedrijf DLF is sceptisch over het ontwikkelen van een bindende norm. Hij doelt daarmee primair op de neerwaartse prijsstijging die de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden. Velden worden voor steeds minder geld gerenoveerd en onderhouden. Daarbij is het logisch dat aannemers niet het risico willen lopen dat het veld dat ze hebben aangelegd of gerenoveerd wordt afgekeurd en dat ze dus opnieuw aan de slag moeten.

Balemans luistert en knikt, maar is het er niet mee eens: 'Het gaat niet om geld. Een goede norm leidt niet tot meer uitgaven, maar kan juist leiden tot besparingen. Misschien niet op de korte termijn, maar wel op de middellange termijn. Daarnaast leert de ervaring dat het geld er gewoon komt, als de richtlijnen tot een bindende norm worden verklaard.' Volgens Balemans is het verder kortzichtig van aannemers om te vrezen voor afkeuringen. Aannemers kunnen zich juist onderscheiden door zich te conformeren aan normen. Joosten van Kiwa Isa sluit zich hierbij aan: 'De aannemers en de BSNC hebben in 2004 de ontwikkeling van een verplichte keuring op basis van normen geblokkeerd. Maar het resultaat daarvan is voor henzelf ook niet goed geweest. Iedereen mag nu velden aanleggen en juist daarom staan de prijzen enorm onder druk.'

Goed of slecht?

Een norm zou dus mogelijk moeten zijn, maar waarom? Wat is het doel van één bindende norm? Voor de KNVB is dat duidelijk: 'Als instrument bij

John Ariëns

Ties Joosten

Patrick Balemans

kwaliteitscontroles.' De KNVB wil voor eens en altijd een eind maken aan de discussie over de vraag wanneer een veld goed of slecht is. Waarschijnlijk zijn de Nederlandse velden helemaal niet slechter dan de velden in de ons omliggende landen. Waarschijnlijk zelfs beter. Door het relatief hoge aantal kunstgrasvelden is het makkelijker om natuurgrasvelden te ontzien en kunnen elftallen vaak uitwijken naar kunstgras. Daarom is de vraag gerechtvaardigd: wat is het nut van één bindende norm wanneer onze velden al goed zijn? John Ariëns van Kiwa Isa legt uit: 'Wij bezoeken met grote regelmaat ongeveer 25 procent van alle natuurgrasvelden in Nederland en door de bank genomen is de kwaliteit redelijk goed. Natuurlijk

zijn er periodes dat de kwaliteit terugloopt, zoals in het voorjaar, wanneer het gras op de kaalgespeelde velden weer begint te groeien en veel velden pollerig en ongelijk worden. Maar gemiddeld genomen zijn de velden die wij bezoeken redelijk van kwaliteit.' Dat wil niet zeggen dat Ariëns geen problemen ziet: 'Door privatisering en het verdwijnen van kennis bij fieldmanagers zal de kwaliteit van velden mogelijk afnemen.' Ook Jaap Nieuwenhuis, die door zijn werk nogal wat velden ziet, sluit zich aan bij de visie van Ariëns dat Nederlandse velden over het algemeen redelijk goed zijn.

Door privatisering en het verdwijnen van kennis bij fieldmanagers zal de kwaliteit van velden mogelijk afnemen

Balemans hoort het aan, maar lijkt niet onder de indruk. Velden zijn misschien niet slecht, maar zijn ze dan goed? 'Het moet gewoon beter kunnen en één norm kan daarbij helpen. Dat gaat leiden tot

nog minder afkeuringen en meer voetbalplezier.' De Bruijn van DLF snapt Balemans wel: 'Jij wilt eigenlijk een eind aan het gezeur.' Balemans: 'Dat is wel heel erg direct uitgedrukt, maar feitelijk klopt het wel.' Vervolgens laat Balemans zich verlokken tot een ondiplomatieke uitlating: 'Eigenlijk heb ik een stok nodig om mee te slaan.' Een goed voorbeeld van het falen van een normensysteem ziet Balemans in wat er nu gebeurt is met hybridevelden in Rotterdam. Ook voor deze velden ontbreken goede normen. Het resultaat is dat alle Rotterdamse hybridevelden worden opgeruimd en vervangen door kunstgras. Door het ontbreken van een norm ontstaan er cowboyverhalen over prestaties en onderhoud, waardoor goede systemen ten onder kunnen gaan aan het eigen succes.

Sporttechnisch

Een ander belangrijk aspect bij het vaststellen van normen is de route daarnaartoe. Met andere woorden: gaat het om de beleving van de sporter in al zijn subjectiviteit, of moet er hard gemeten kunnen worden? Iedereen kent het verschijnsel dat een sporter net iets sneller tevreden is met het veld als zijn 'kluppie' gewonnen heeft. Dat geldt voor topsport, maar ook voor een willekeurig heren 8-elftal. De oplossing hiervoor is het omschrijven van duidelijke sporttechnische eigenschappen. Deze kun

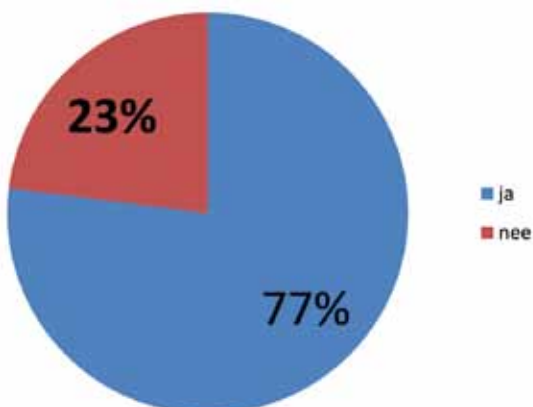

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6048

IS HET EEN GOED IDEE OM NORM NATUURGRAS SPORT TE ONTWIKKELEN?

WIE ZOU DE LEAD MOETEN NEMEN IN DE ONTWIKKELING VAN ZO'N NORM?

